

Návrh

ZÁSADY PODPORY OCHRANY hniezdnej populácie

dážďovníka tmavého (*Apus apus*)
a
netopierov (Chiroptera)

pri zatepľovaní a iných stavebných úpravách budov
na území mesta Púchov

Zásady nadobúdajú platnosť dňom:
Uznesenie MsZ č.
Zásady nahrádzajú: nenahrádzajú
Zásady vypracoval: PaedDr. Miroslav Kubičár

Mgr. Marián Michalec
primátor mesta

Predkladá: PaedDr. Miroslav Kubičár
poslanec MsZ

Dátum vydania:
Dátum revízie:

OBSAH	Strana
-----	
1. Účel vydania normy	3
2. Rozsah platnosti	3
3. Súvisiace dokumenty	3
4. Pojmy a skratky	3
5. Popis činností	4
5.1. Druhy živočíchov hniezdiacich v budovách	4
5.2. Mesto Púchov, v záujme vytvorenia optimálnych podmienok pre ochranu vtácej populácie a netopierov žijúcich na obytných domoch	5
6. Záverečné ustanovenia	5
Dôvodová správa	6
Príloha	7

1. ÚČEL VYDANIA NORMY

Tieto zásady upravujú podmienky a podrobnosti pri zabezpečovaní ochrany hniezdnej populácie dážďovníka tmavého (*Apus apus*) a netopierov (Chiroptera) pri zatepľovaní a iných stavebných úpravách budov na území mesta Púchov (ďalej len "mesto") v súlade so zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon.

2. ROZSAH PLATNOSTI

Zásady sa vzťahujú len pre mesto Púchov a to na stavebné úpravy a zatepľovanie budov vyšších ako tri nadzemné podlažia a to obytných panelových a tehlových domov.

3. SÚVISIACE DOKUMENTY

- zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon

4. POJMY A SKRATKY

Na účely tohto nariadenia sa pod nižšie uvedenými pojmami rozumie:

(1) **stavebné úpravy** sú celkové opravy, úpravy a rekonštrukcie budov, vykonávané na vonkajšej strane budov, napr. nová omietka, alebo čiastkové opravy a úpravy fasády, najmä ak sú spojené s uzatváraním vetracích otvorov

(2) **zatepľovanie** je obkladanie obvodového plášťa izolačnými materiálmi, alebo zatmeľovanie špár medzi panelmi (špárovanie)

(3) **atika** je časť budovy v úrovni strešnej konštrukcie, v ktorej sú zvyčajne umiestnené vetracie otvory – priestor medzi horným okrajom okien v poslednom nadzemnom podlaží budovy a plášťom strechy / horným okrajom budovy.

5. POPIS ČINNOSTI

5.1. Druhy živočíchov hniezdiacich v budovách

Dážďovníky tmavé (*Apus apus*) ako aj niektoré druhy netopierov v dôsledku zániku svojich prirodzených biotopov začali hniezdiť na panelových domoch a výškových budovách. Na hniezdenie využívajú rôzne štrbiny v strešných konštrukciách budov medzi panelmi a v obvodových konštrukciách, najmä škáry medzi panelmi, ako aj rôzne typy vetracích otvorov. Budovy, najmä panelové stavby, sú v súčasnosti najvýznamnejším hniezdnym biotopom pre dážďovníka tmavého. Takmer 100 % slovenskej populácie dážďovníkov využíva na hniezdenie ľudské stavby. Oba druhy sa živia hmyzom, ktorý obťažuje človeka, muchami a komármi. V posledných rokoch sú dážďovníky najviac ohrozované udržiavacími stavebnými prácami vykonávanými na budovách, na ktorých hniezdia, a to v súvislosti so zatepľovaním obvodového plášťa, alebo pri zatmeľovaní špár medzi panelmi (špárovanie). Ak sa tieto práce vykonávajú počas hniezdného obdobia dážďovníkov (v čase od 15. apríla do 15. augusta), dochádza pri nich k priamemu úhynu hniezdiacich jedincov a k likvidácii ich úkrytov (hniezdísk). Pri zatepľovaní obvykle dochádza aj k uzatváraniu vetracích otvorov alebo k ich zakrývaniu ochrannými plastovými mriežkami, čím sa dážďovníkom natrvalo znemožňuje prístup k ich hniezdam, a teda aj úspešné hniezdenie. Dážďovník tmavý sa vyznačuje veľmi silnou väzbou na svoje tradičné hniezdiská, ktoré opakovane každoročne využíva. Jeden pár zvyčajne používa to isté hniezdo po celý život. Preto aj tie jedince, ktoré prežijú trvalú likvidáciu svojich hniezdísk pri zatepľovaní, majú potom problém nájsť si iné vhodné miesto na zahniezdenie. Vzhľadom k vysokému tempu zatepľovania na celom území Slovenska sú preto ohrozené nielen lokálne populácie dážďovníkov v jednotlivých mestách, ale aj ich celoslovenská populácia.

Dážďovník tmavý zaznamenal v Európe v poslednom období v dôsledku zatepľovania prudký pokles populácie (napr. Poľsko – niektoré mestá až 85 %, ČR – Praha 45 %, ale aj Anglicko, Nemecko a iné.). Na Slovensku za posledné dve desaťročia populácia dážďovníkov poklesla o 50 - 60 %, pričom súčasné tempo, rozsah a používané technológie zatepľovania môžu v krátkom čase spôsobiť prakticky úplný zánik slovenskej populácie. Na území mesta Púchov dochádza v súčasnosti v dôsledku zatepľovania a špárovania k výraznému poklesu populácie dážďovníkov a tento druh sa tu stáva kriticky ohrozeným.

Spolu s dážďovníkmi sú rovnako ohrozené aj iné druhy živočíchov hniezdiace v budovách, z vtákov je to najmä **belorítka obyčajná (*Delichon urbica*)**, **vrabec domový (*Passer domesticus*)**, **žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*)**, **sokol myšiar (*Falco tinunculus*)** a **netopiere**. Z netopierov sa v panelových budovách najčastejšie vyskytuje **raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*)**. Raniak hrdzavý je migrujúcim druhom a na našom území sú tak usmrcované aj zimujúce jedince, ktoré sa rozmnožujú v susedných európskych krajinách.

Dážďovníky aj netopiere sú významnými prirodzenými nepriateľmi komárov, ktoré dokážu v prípade svojej dostatočnej početnosti pomerne účinne kontrolovať.

Strana číslo: 5

5.2. Mesto Púchov, v záujme vytvorenia optimálnych podmienok pre ochranu vtácej populácie a netopierov žijúcich na obytných domoch:

5.1.1. zabezpečí na vlastné náklady prieskum výskytu chránených druhov hniezdiacich na obytných budovách,

5.1.2. po dohode so spoločenstvom vlastníkov alebo správcom budovy poskytne príspevok na nákup búdok; pre inštaláciu pre každý objekt jednu náhradnú búdku pre dáždovníkov (minimálne so 6 hniezdnymi komorami) a jednu pre netopiere, pričom búdky svojimi rozmermi a technickou úpravou budú zodpovedať nárokom živočíchov.

5.1.3. mesto Púchov zabezpečí v mestských médiách minimálne jedenkrát v kalendárnom roku písomný informačný text a jedenkrát televízne vysielanie o ochrane menovaných živočíchov,

5.1.4. mesto Púchov vyčlení na účely uvedené v bodoch 5.1.1. a 5.1.2. maximálne 1000€ v kalendárnom roku. Vyššie výdavky však môžu byť kryté účelovými darmi.

6. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Tieto zásady nezbavujú stavebníka povinností, ktoré vyplývajú z platných zákonov a nariadení.

Tieto zásady nadobúdajú účinnosť ..... 2012.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Zásady sa vydávajú v súvislosti s potrebou jednotnej aplikácie ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon, ktoré sa dotýkajú problematiky ochrany hniezdnych populácií chránených druhov živočíchov, najmä dážďovníka tmavého (*Apus apus*) a netopierov (Chiroptera). Cieľom normy je pôsobiť informačne a výchovne. Mesto nariadením vytvára predpoklady pre reálnu ochranu chránených druhov.

Tieto zásady nenadväzujú na predchádzajúcu mestskú normu.

Príloha k Zásadám ochrany hniezdnej populácie dážd'ovníka tmavého (*Apus apus*) a netopierov (*Chiroptera*) pri zatepľovaní a iných stavebných úpravách budov na území mesta Púchov**Žiadosť**

1. o poskytnutie odborného stanoviska orgánu ochrany prírody a krajiny pre zatiaľ nezateplené budovy o výskyte chránených druhov hniezdiacich na obytných budovách a opatreniach pre stavebníkov smerujúcich o ochrane prírody,
2. o bezplatné poskytnutie náhradnej búdky pre inštaláciu pre hniezdenie dážd'ovníkov (minimálne so 6 otvormi) a jednu pre hniezdenie netopierov (s minimálnymi rozmermi 50x50 cm),

(zakrúžkovaním čísla označte, o čo žiadate)

Názov spoločenstva vlastníkov bytov	
Adresa	
Kontaktná osoba	
Meno, priezvisko	
Telefón	
e-mail	
Popis rozsahu zateplenie	
Popis umiestnenia búdok	

Dátum .....

Podpis predsedu spoločenstva, pečiatka ak sa používa

.....